

Årsmelding 2023

FRILUFTSLIV FOR ALLE - HELE ÅRET!

Innhold

3

INTRODUKSJON til
Friluftsrådet Nordmøre
og Romsdal

4

KOMMUNELOVEN
§ 14-7

6

ØKONOMI

8

REPRESENTANTER
fra kommunene

9

BÆREKRAFT OG ETIKK

10

STIKK UT!

18

FRILUFTSLIV FOR ALLE
- utvalgte brukergrupper

20

FRILUFTSLIV
for barn og unge

22

MARIN FORSØPLING

23

**SKJÆRGÅRDS-
TJENESTEN**

24

**AREAL - PLAN, SIKRING
OG TILRETTELEGGING**

27

INNTEKTER

28

SAMARBEIDSAVTALE

Friluftsrådet Nordmøre og Romsdal har i 2023 hatt et godt år med høy aktivitet. I dette dokumentet ønsker vi å redegjøre for aktivitet på våre viktigste arbeidsområder og ellers satsingsområder, utviklingstrekk og generelt om organisering og drift av vår organisasjon.

Introduksjon

DELTAKERKOMMUNER

Friluftsrådet består av kommunene Aukra, Aure, Averøy, Hustadvika, Gjemnes, Heim, Kristiansund, Molde, Sunndal, Rauma, Surnadal, Tingvoll og Smøla.

Tilslutning fra nye deltakerkommuner må godkjennes av representantskapsmøtet og kommunestyret i hver av deltakerkommunene.

FORMÅL

Friluftsrådet skal i samarbeid med deltakerkommunene, andre offentlige myndigheter og organisasjoner, fremme allsidig og miljøvennlig friluftsliv i den regionen deltakerkommunene omfatter, til beste for befolkningens trivsel og helse. Friluftsrådet skal fungere som et kompetansesenter for friluftsliv for deltakerkommunene og andre samarbeidspartner. Friluftsrådet kan avgi høringsuttalelser og engasjere seg i saker av betydning for friluftsliv i deltakerkommunene. Konkrete arbeidsoppgaver og arbeidsdeling mellom friluftsrådet og deltakerkommunene fastsettes gjennom årlige arbeidsplan som vedtas på representantskapsmøtet.

ORGANISERING

Friluftsrådet Nordmøre og Romsdal KO er organisert som Kommunalt Oppgavefelleskap.

ADMINISTRASJON OG STYRE

Administrasjonen har i 2023 bestått av 5 faste stillinger og 2 stillinger på midlertidig ansettelse. 3 menn og 4 kvinner har i 2023 vært fast eller midlertidig ansatt. FNR har også i 2023 hatt korttidsengasjerte medarbeidere til Friluftsskolen og til strandrydding.

Friluftsrådet har sine lokaler hos Idrettskretsen i Møre og Romsdal - i Idrettsveien 2 i Molde.

I HENHOLD TIL KOMMUNELOVEN § 14-7 SKAL ÅRSBERETNING REDEGJØRE FOR:

a. forhold som er viktige for å bedømme den økonomiske utviklingen og stillingen, og om den økonomiske utviklingen og stillingen ivaretar den økonomiske handleevnen over tid

Alle politiske signaler og kunnskap om befolkningens helsetilstand (psykisk og fysisk) tilsier et stort behov for videre satsing på friluftsliv for å møte folkehelseutfordringene og folks ønske om aktivitet og friluftsliv i regionen. Forskning viser at friluftsliv er den aktiviteten som flest innbyggere bedriver og potensielt for økt satsing og helsegevinst er størst. FNR opplever at de tiltakene som kommunen har «bestilt» gjennom samarbeidsavtalen er svært relevante og i tråd med Storting og kommunenes tydelige ambisjoner. FNR opplever at den økte satsingen støttes av statlige og kommunale aktører samt støtte fra stiftelser og banker i regionen.

FNR søker med sine mange prosjekt og Stikk UT! spesielt å søke økonomisk og driftsmessig samarbeid for øke robusthet og redusere økonomisk risiko. I 2024 vil FNR jobbe for økt økonomisk og faglig samarbeid med øvrige friluftsråd i hele landet og FL (Friluftsrådernes Landsforbund) for å sikre en stabil og trygg drift.

Friluftsrådet vil samarbeide med flere deltakerkommuner om «Plan for friluftslivets ferdelsårer» (sti og løypeplaner) med mål om å ferdigstille flere slike planer i 2024 og 25. Dette vil være et viktig verktøy for å fremme arbeidet med friluftsliv og grønn infrastruktur i hele regionen. Friluftsrådet Nordmøre og Romsdal opplever et godt samarbeid med samarbeidskommunene, Møre og Romsdal fylkeskommune, Trøndelag fylkeskommune med Møre og Romsdal FNF (Forum for natur og friluftsliv), samt frivillig og grunneiere i hele regionen.

b. vesentlige beløpsmessige avvik mellom årsbudsjettet og årsregnskapet, og vesentlige avvik fra kommunestyrets eller fylkestingets premisser for bruken av bevilgningene

FNR har i 2023 et positivt driftsresultat. Vesentlige avvik i regnskapet mot budsjett framkommer av **tabell 2. Side 5.**

c. virksomhetens måloppnåelse og andre ikke-økonomiske forhold som er av vesentlig betydning for kommunen eller fylkeskommunen eller innbyggerne

FNR rapporter forløpende måloppnåelse til eget styre, fylkeskommunene (Møre og Romsdal og Trøndelag) og FL (Friluftsrådernes Landsforbund) samt til eksterne oppdragsgivere og støttespillere. Samtlige rapporteringer danner grunnlag for kommende tildelinger.

d. tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre en høy etisk standard

FNR har over flere år revidert sitt arbeid med egen plan for bærekraftig friluftsliv samt høy grad av medvirkning i alle ledd for å sikre bredt eierskap og gode brukeropplevelser for befolkningen. Vi vil i tiden søke å gjennomføre systematiske dialogmøter med deltakerkommunene i FNR.

e. den faktiske tilstanden når det gjelder kjønnslikestilling

Det er per 1.1.2024 full likestilling mellom ansatte menn (3) og kvinner (4) i FNR.

f. hva kommunen eller fylkeskommunen gjør for å oppfylle arbeidsgivers aktivitetsplikt etter likestillings- og diskrimineringsloven § 26.

FNR jobber for å fremme likestilling og hindre diskriminering i vår virksomhet. Det legges vekt på åpen dialog mellom leder og ansatte og mellom ansatte, bl.a. gjennom årlige medarbeidersamtaler og jevnlig fellesmøter. Med p.t. 8 medarbeidere mener vi å ha god oversikt over status og at denne ikke tilsier behov for tiltak. FNR har tillitsvalgt som samarbeider om tiltak på arbeidsplassen og lønnspolitisk plan for å fremme likestilling og hindre diskriminering. Dette arbeidet går fortløpende og fungerer godt. Det er god kjønnsbalanse mellom kvinner og menn i FNR. Overgangen til kommunalt oppgavefelleskap har medført større oppmerksomhet om viktigheten av å jobbe for likestilling og ikke-diskriminering.

FRILUFTSRÅDET NORDMØRE OG ROMSDAL - AVVIK BUDSJETT MOT REGNSKAP 2023

Tabell med utvalgte kontoer der det har vært vesentlige avvik mellom budsjett og regnskap for 2023 med forklaring på avvik.

Konto	Kontonavn	Regnskap 2023	Budsjett 2023	Differanse regnskap mot budsjett 2023	Kommentar til avvik
3000	Salgsinntekt, avgiftspliktig	21 493 927	22 673 268	-1 179 341	Underleverandør har ikke klart å levere avtalt kapasitet på tjenester.
3602	Tilskudd MR Fylkeskommune	1 481 502	1 073 000	408 502	Mer i støtte enn budsjett, noe pga nye prosjekt (LifA, Fyrled)
3603	Tilskudd Strandrydding	700 000	2 000 000	-1 300 000	Feilført. 900 000 er ført på 3606 og 800 000 på 3614 og reelt 400 000 mer i tilskudd enn budsjettet.
3606	Andre tilskudd	950 000	0	950 000	Feilført. 900 000 skulle vært ført på 3603. 50 000 skulle vært på 3601.
3607	Tilskudd Trøndelag fylkeskommune	55 000	0	55 000	Mer i støtte enn budsjett.
3614	Div. andre søknader/sponsorinntekte	3 475 356	2 000 000	1 475 356	Mer i støtte enn budsjett, bla. 1 000 000 fra Sparebanken Møre til Stikk UT! Norge, samt støtte til ungdomsaktivitet fra Sparebank1 SMN, fra Sparebankstiftelsen Nordvest og Kristiansund kommune.
3615	Salgsinntekt med mva	145 000	0	145 000	Stikk UT!-turmålsponsor som er fakturert med med mva og satt på egen konto.
3616	Andre salgsinntekter	1 087 860	275 000	812 860	Feilført. 800 000 skulle vært på 3603.
4000	Innkjøp av råvarer og halvfabrikata	0	50 000	-50 000	Ikke benyttet i 2023.
4001	Prosjekt Rydd Norge	20 260 933	21 458 625	-1 197 692	Se konto 3000,
4300	Innkjøp av varer for videresalg	239 081	320 000	-80 919	Noe mindre Stikk UT!-krus enn budsjettet.
4500	Fremmedytelse og underentreprise	1 590 390	650 000	940 390	Mer utbetalt til strandryddere. 250 000 er Stikk UT Stifond. Samt noe mer til aktivitetstiltak.
4510	Utbetalt til Strandryddere	167 600	300 000	-132 400	Mindre til Stikk ut og plukk.
4520	Deponiavgift etc.	28 109	95 000	-66 892	Mindre til Stikk ut og plukk.
5000	Lønn ansatte	4 535 257	4 810 000	-274 743	Budsjettet noe høyt.
5255	Premieavvik KLP	-66 107	0	-66 107	Endring i premie KLP, se 5420.
5420	Innberetningspliktig pensjonskostnad	698 549	495 000	203 549	Budsjettet for høyt, men se 5255.
5800	Refusjon av sykepenger	-321 168	0	-321 168	Sykemelding
5801	Motkonto refusjon sykepenger	160 584	0	160 584	Sykemelding
5950	Kurs og konferanser	108 997	50 000	58 997	Maritim sertifisering og BE-sertifisering.
6548	Anlegg / Entreprenør	0	50 000	-50 000	Ikke benyttet i 2023.
6725	Honorar jur. bistand fradr.ber	99 281	0	99 281	Bistand til anbud ifm. Stikk UT! Norge-app
6790	Annen fremmed tjeneste (råsgivning og pros	1 310 376	180 000	1 130 376	Arbeid med utvikling av Stikk ut og plukk, Stikk UT! Norge og Stikk UT! Sammen, jf. økte inntekter på konto 3614.
6860	Møter/bevertning/mat	205 167	100 000	105 167	FNR-konferanse Surnadal, sam mer aktivitet for brukere
7020	Vedlikehold bil	190 918	60 000	130 918	Ny motor til carvelle.

I HENHOLD TIL KOMMUNELOVEN § 14-7 SKAL ÅRSBERETNING REDEGJØRE FOR:

c. virksomhetens måloppnåelse og andre ikke-økonomiske forhold som er av vesentlig betydning for kommunen eller fylkeskommunen eller innbyggerne.

FNR rapporter forløpende måloppnåelse til eget styre, fylkeskommunene (Møre og Romsdal og Trøndelag) og FL (Friluftsrådernes Landsforbund) samt til eksterne oppdragsgivere og støttespillere. Samtlige rapporteringer danner grunnlag for kommende tildelinger.

d. tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre en høy etisk standard.

FNR har over flere år revidert sitt arbeid med egen plan for bærekraftig friluftsliv samt høy grad av medvirkning i alle ledd for å sikre bredt eierskap og gode brukeropplevelser for befolkningen. Vi vil i tiden søke å gjennomføre systematiske dialogmøter med deltakerkommunene i FNR.

e. den faktiske tilstanden når det gjelder kjønnslikestilling

Det er per 1.1.2024 full likestilling mellom ansatte menn (3) og kvinner (4) i FNR.

f. hva kommunen eller fylkeskommunen gjør for å oppfylle arbeidsgivers aktivitetsplikt etter likestillings- og diskrimineringsloven § 26.

FNR jobber for å fremme likestilling og hindre diskriminering i vår virksomhet. Det legges vekt på åpen dialog mellom leder og ansatte og mellom ansatte, bl.a. gjennom årlige medarbeidersamtaler og jevnlig fellesmøter. Med p.t. 8 medarbeidere mener vi å ha god oversikt over status og at denne ikke tilsier behov for tiltak. FNR har tillitsvalgt som samarbeider om tiltak på arbeidsplassen og lønnspolitisk plan for å fremme likestilling og hindre diskriminering. Dette arbeidet går fortløpende og fungerer godt. Det er god kjønnsbalanse mellom kvinner og menn i FNR. Overgangen til kommunalt oppgavefelleskap har medført større oppmerksomhet om viktigheten av å jobbe for likestilling og ikke-diskriminering.

ØKONOMI

Drifta av friluftsrådet er basert på årlig kontingent fra samarbeidskommunene, tildelt administrasjons- og prosjektstøtte fra Friluftsrådernes Landsforbund, støtte fra Møre og Romsdal fylkeskommune, Stikk UT Bedrift, prosjektstøtte fra bl.a. Gassror og Statsforvalter samt sponsorstøtte fra Istad kraft og Sparebanken Møre.

Kontingent fra 13 samarbeidskommuner	1 180 052 (kr 10,22 pr. innbygger)
Samla tilskudd fra Møre og Romsdal fylkeskommune	1 481 502
Samla tilskudd fra Trøndelag fylkeskommune	55 000
Samla tilskudd fra Friluftsrådernes Landsforbund	2 655 594

NØKKELTALL:

	2023*	2022	2021	2020	2019
Årsresultat	820 478	1 098 981	110 421	-426 122	-157 108
Annen egenkapital	3 375 966	2 534 082	1 435 101	1 324 680	1 750 802
Sum egenkapital og gjeld	7 950 879	5 483 053	2 794 555	2 552 153	3 611 795
Driftsinntekter	34 478 665	28 818 992	12 848 385	11 051 815	7 621 313

* Fra 2023 er regnskapet ført etter kommunelovens prinsipper for kommunalt oppgavefelleskap.

Regnskapet er satt opp under forutsetning for fortsatt drift.

Arbeidsmiljø og likestilling

Arbeidsmiljøet anses som godt, og samlokaliseringen med idrettskretsen, skikretsen, DNT Romsdal, FNF og Nasjonalforeningen er meget positiv. Det gjennomføres ukentlige fellesmøter for ansatte i Friluftsrådet, og medarbeidersamtaler, ellers er det lagt vekt på å opprettholde et godt arbeidsmiljø. Det har ikke blitt rapportert om skader og ulykker på arbeidsplassen. Friluftsrådets personalpolitikk anses å være kjønnsnøytral på alle områder. Friluftsrådets ansatte bestod i 2023 av 4 kvinner og 3 menn. Det totale sykefraværet lå på 2,7% i 2023.

Ytre miljø

Virksomheten medfører en begrenset påvirkning på det ytre miljø. Friluftsrådet vektlegger natur og bærekraftige løsninger i arbeidet med å fremme friluftsliv og arbeidet med bærekraftplanen har medført positive tiltak som prosjekt Stikk UT!-Vett (tur-vett informasjon).

Framtidig utvikling

Alt tyder på et stort behov for videre satsing på friluftsliv for å møte folkehelseutfordringene og folks ønske om aktivitet og friluftsliv i regionen.

FNR har gjennom FNF (Forum for natur og friluftsliv) fremmet ideen med å etablere et friluftslivsbarometer for kommunen i Møre og Romsdal, og håper dette kan bli et nyttig verktøy i arbeidet med et styrket tilbud innen friluftsliv i våre kommuner.

Friluftsrådet vil samarbeide med flere kommuner om «Plan for friluftslivets ferdsselsårer» (sti og løypeplaner) med mål om å ferdigstille flere slike planer i 2024. Dette vil være et viktig verktøy for å fremme arbeidet med friluftsliv og grønn infrastruktur i hele regionen.

Friluftsrådet Nordmøre og Romsdal opplever et godt samarbeid med samarbeidskommunene, Møre og Romsdal fylkeskommune, Trøndelag fylkeskommune med Møre og Romsdal FNF (Forum for natur og friluftsliv), samt frivillig og grunneiere i hele regionen.

Hans Bjarne Tennøy
Styreleder

Styret i Friluftsrådet Nordmøre og Romsdal

Ola Fremo

Ola Fremo (Jun 26, 2024 16:54 GMT+2)

Ola Fremo
Daglig leder

Marit Sandvik

Marit Sandvik (Jul 3, 2024 16:48 GMT+2)

Arild Nordengen

Arild Nordengen (Jul 5, 2024 10:57 GMT+2)

Maja Solli

Maja Solli (Jul 5, 2024 20:07 GMT+2)

Inger Helene sira

Inger Helene sira (Jul 7, 2024 16:31 GMT+2)

Magnhild V. Rovik

Jan Richard Meek

Jan Richard Meek (Jul 15, 2024 12:26 GMT+2)

Valgte representanter fra kommunene i Friluftsrådet Nordmøre og Romsdal for perioden 2020 – 2023.

Kommune	Fast styremedlem	Vara styremedlem	Årsmøtedelegater
Kristiansund	Jan Richard Meek		Helge Kruse og Veronica Haugsnes Vara: Øyvind Lyngås og Elisabeth Hveding
Molde	Sindre Pedersen	Erling Thoresen-Vestre	Torgeir Dahl og Odd Helge Gangstad Vara: Rolf Hurlen og Nina Iren Ugelvik
Averøy	Ragnhild Berthinussen		Harald Vebenstad og Ingrid Rangønes
Rauma	Harald Krøvel	Rolf Herman Bjerkeli	Ida Siem og Harald Grøtta Vara: Geir Klepaker
Surnadal	Henrik Blekken	Egil Nedal	
Aure	Mari Oddrun Thevik	Stein Brage Raanes	Erlend Vaag og May Renate Settemsdal Vara: Rita Ormbostad og Lars Dromnes
Aukra	Anita Oterhals Eide	Rita Rognskog	Odd Jørgen Nilssen og Audhild Mork
Hustadvika	Hans Bjarne Tennøy	Erling Hustad	Vidar Hals og Elin Iren Sildnes
Tingvoll	Inger Helene Hagen Sira	Grete Lene Serikstad Aasen	Ingrid Waagen og Arne Magnus
Heim	Marit Liabø Sandvik	John Ole Aspli	Tove Karin Halse Lervik og Marte Halvorsen
Sunndal	Maja Solli	Siv-Grete Sponås	Ståle Refstie og Lusie Gjersvoll
Smøla	Magnhild Rovik		Svein Roksvåg og Kjersti Andersen
Gjemnes	Arild Nordengen	Stine Bjerkeset	Arild Nordengen og Stine Bjerkeset

Styreleder: Hans Bjarne Tennøy (Hustadvika)

Nestleder: Maja Solli (Sunndal)

Arbeidsutvalg (AU): Hans Bjarne Tennøy, Maja Solli (Sunndal) og Anita Oterhals Eide (Aukra).

Styret har bestått av 7 menn og 6 kvinner.
Representantskapet har bestått av 12 menn og 12 kvinner.

Årsmøte: Fredag den 26. mai 2023 kl. 10.00 til 1200 i Kristiansund «Freikollen» i 2.etg på servicetorget, Vågeveien 4.

Styremøter: Det er avholdt 3 styremøter og behandlet 16 saker i 2023.

STYRINGSdokument:

Strategiplan 2019-2023 og årsplan samt bærekraftstrategi og Stikk UT-strategi. **Visjon:** Friluftsliv for alle, hele året.

OVERBYGNING/AVTALER:

Friluftsrådet Nordmøre og Romsdal (FNR) hadde i 2023 avtaler med:

- Møre og Romsdal fylkeskommune (driftstilskudd)
- Miljødirektoratet (tilskudd til strandrydding)
- Rydd Norge/Handelsstandens Miljøfond (tilskudd til strandrydding)
- Friluftsrådernes Landsforbund (paraplyorganisasjon)
- Sunnmøre Friluftsråd angående Stikk UT og Skjærgårdstjenesten i Møre og Romsdal,
- Medlemskap i FNF (Forum for Friluftsliv) Møre og Romsdal.

Bærekraft og etikk

FNR skal holde en høy etisk standard og i formålsparagrafen er bærekraft vektlagt:

«...stimulere til friluftaktiviteter for alle – gjennom å oppleve og mestre opphold og utfordringer i naturen på en bærekraftig måte». Ved starten til et nytt 10-år er det samtidig et tydelig behov for å endre menneskehetens livsførsel i bærekraftig retning og gjennom FN er det formulert en felles arbeidsplan i form av globale bærekraftsmål. Friluftsrådet Nordmøre og Romsdal (FNR) ønsker å bidra til en riktig utvikling i størst mulig grad og jobber etter en egen bærekraftsstrategi for virksomheten.

Friluftsrådets bærekraftskompass innebærer at vi skal bidra i størst mulig grad til økt bærekraft, gjennom å øke gevinster i form av helse, inkludering og kunnskap og redusere kostnader i form av forbruk, utslipp og naturforringelse. Her vist i diagram og tolket av AI (Adobe Firefly).

Arbeidsområder

Friluftsrådets aktivitet har også i 2023 vært høy og har i stor grad fulgt vedtatt arbeidsplan for året. Nedenfor er en kortfattet oversikt over Friluftsrådets viktigste aktiviteter i 2023 med status for løpende oppgaver og spesielle satsinger og prosjekt for året. Rapporten er delt inn etter våre viktigste fagområder, men mange oppgaver går på tvers av flere av disse.

Stikk UT! er Friluftsrådets største og viktigste satsing for å få folk ut på tur. **Stikk UT! Vinter** med fotturer og skiturer ble gjennomført i perioden 15. desember 2022 til 2. påskedag 2023, i samarbeid med alle våre medlemskommuner, Sunnmøre friluftsråd (SF) og Møre og Romsdal skikrets.

STIKK UT! I SOMMERSESONGEN

ble arrangert i perioden 1. mai -31. oktober med **520** turmål i Møre og Romsdal og Heim, i samarbeid med SF, medlemskommunene og frivillige. Nær **1 million** turer ble registrerte av ca. **40 000** deltagere.

Frivillige i aksjon

STIKK UT! SKI

er ett direkte samarbeid med lag og foreninger og enkeltfrivillige. **349** turmål derav **142** skiturer og **207** fotturer i Møre og Romsdal, Heim i Trøndelag og Bjorli i Lesja. **9978** deltagere registrerte **146 102** turer.

STIKK UT! BEDRIFT

hadde med **45** arbeidsplasser i vintersesongen og **342** arbeidsplasser i sommersesongen.

Sparebanken Møre bidro med 500 000 til Stikk UT! Stifond for tiltak på stiene i Møre og Romsdal. Stikk UT! Sammen er en fortsatt satsning for å få flere til å finne sammen og for å gjøre det letter å arrangere felles turer.

Turene er arrangert ved at deltagerne kommer seg til turstart på egenhånd, med samkjøring. **7** turledere har gjennomført kurs i regi av FNR. Samarbeid med Friskliv og mestring i Kristiansund.

STIKK UT! SAMMEN I KRISTIANSUND.

Her er det gjennomført **17** turer med fokus på Stikk UT!-turmål. En lengre tur til Grip, med omsvisning i kirken og guiding.

STIKK UT!-INTROKURS

Det er arrangert Stikk-UT! introkurs for flerkulturelle med opplæring i bruk av app, allemannsretten og turplanlegging og ferdselskultur. Kursene er gjennomført i samarbeid med Voksenopplæringen/ Flyktningtjeneste i Rauma, Sunndal, Tingvoll og Molde.

Startskudd for nasjonal utrulling av turtrimmen Stikk UT!

«Stikk UT! ble grunnlagt i Molde i allerede i 2005. Nå har den røde pilen blitt et symbol for turglede, inkludering, brukervennlighet og et godt møte mellom mennesker og natur». Snau 20 prosent av befolkningen i Møre og Romsdal deltar i suksessoppskriften Stikk UT!, et av fylkets viktigste folkehelseiltak.

Friluftsråd rundt omkring i landet har latt seg motivere av de gode tallene fra Møre og Romsdal, og i sommersesongen 2024 starter Stikk UT! Norge-piloten opp i Finnmark, Nord-Troms, Midt-Troms, Midtre Hålogaland, Vesterålen, Fjordane og Lister. Disse friluftsrådene eies av 82 kommuner, med til sammen 550 000 innbyggere.

Målet er å være landsdekkende innen en toårsperiode.

Naturbingo i Kristiansund

Trillevennlige stier

Kartlegging av stier

Skilting

Sikk UT! Introkurs

Frivillige turledere

Friluftsliv for ALLE - utvalgte brukergrupper

AKTIV PÅ DAGTID I MOLDE

Det er gjennomført **19** turer gjennom sesongen, med variert program og noen tematurer. Oppmøte på fast sted for turstart i Moldemarka, oppmøte fast sted for samkjøring. 4 kursede, frivillige turledere har deltatt i turnus. Turene er arrangert i samarbeid med Frisklivsentralen i Molde kommune og Norges jeger og fiskeforbund Møre og romsdal.

Friluftsliv for barn og unge

FRILUFTSSKOLEN

Friluftsskolen er et ferietilbud til barn og unge. Det ble gjennomført **17** friluftsskoleuker (4 vinter, 11 sommer og 2 høst) i **7** ulike kommuner i 2023. Totalt **472** barn og unge deltok og av disse var 109 gratisplasser. Det er samarbeidet med mer enn **40** kommuner, frivillige lag og personer.

Gjennomføring av friluftsskolene er avhengige av kommunene, samarbeidspartnere og frivilliges innsats. Det er satset på utvikling av gode ledere og ungdomsledere, både som ressurs for videre arbeid, men også som gode ambasadører for Friluftsrådet og bærekraftig friluftsliv. Det ble i 2023 mottatt mindre økonomisk støtte fra fylkeskommune og miljødirektoratet, men dette ble delvis kompensert med støtte fra Sparebank1 og Sparebankstiftelsen Nordvest.

Marin forsøpling

I 2023 fortsatte vi samarbeidet med profesjonelle strandryddere i Rydd Norge programmet, der totalt **620** tonn strandsøppel er blitt fjernet fra kystområdene i Hustadvika og på Smøla.

I tillegg har frivillige strandryddere ryddet over **15 000** kg strandsøppel i hele Nordmøre og Romsdal gjennom panteordningen **Stikk UT og Plukk!**

Nytt fra 2023 var utarbeidelse av undervisningsopplegg om marin forsøpling for videregående skoler og nye samarbeid med 5 videregående skoler som til sammen har ryddet 1540 kg søppel og bidratt til økt kunnskap ved å registrere funnene i Miljølære.

Sammen med Runde Miljøsenner og Sunnmøre Friluftsråd koordinerer vi Nettverk Marin Forsøpling, som er en samarbeidsarena for alle som arbeider mot marin forsøpling i Møre og Romsdal. Årets åpne ryddeaksjoner var Byryddedagen i Kristiansund og Strandryddedagen på Tautra, der 50 oppmøtte ryddet over et tonn med strandsøppel.

Samlet frivillig og profesjonell innsamling **ca 327 820 kg** totalt i **2023**.

FNR er størst i Rydd Norge-programmet (Handelens Miljøfond).

Skjærgårdstjenesten

Skjærgårdstjenesten i Møre og Romsdal ble etablert høsten 2018 i et samarbeid med staten (50%), fylkeskommunen (25%) og medlemskommunen med de to friluftsrådene (25%).

Målet med Skjærgårdstjenesten er å legge til rette for sjøbasert friluftsliv. Samarbeidsavtalen mellom partene ble undertegnet i 2021.

For å bidra til å utvikle et rikere sjøbasert friluftsliv er det satset på å videreutvikling padleruter på Nordmøre og i Romsdal. Padlerutene er definert, registrert og beskrevet på Morotur.no, samt ved fysisk tilrettelegging av bl.a. telt og hengekøye-destinasjoner på offentlig friluftsområder.

Skjærgårdstjenestens båt «Rigmor» har også vært benyttet til flere oppdrag knyttet til marin forsøpling i 2023.

Bilder fra Skjærgårdstjenesten i Møre og Romsdal.

Areal - plan, sikring og tilrettelegging

STATLIG SIKRING

Kommuner og interkommunale friluftsråd kan sikre friluftslivsområder eller ferdselsårer slik at de ivaretas for dagens og framtidige generasjoner. Et statlig sikret friluftslivsområde er et område som staten formelt har godkjent at skal ha denne statusen.

En kommune eller et interkommunalt friluftsråd kan søke staten om økonomisk støtte til å sikre området for allmenhetenes friluftsliv. Området kan være eid av det offentlige eller private.

Når området får godkjent status som statlig sikret friluftslivsområde gjelder egne retningslinjer for forvaltningen av området. Kilde: <https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/friluftsliv/statlig-sikrede-friluftslivsomrader/>

TILRETTELEGGING

Det arbeides fortløpende med å heve kompetanse om bærekraftig tilrettelegging for friluftsliv – rett sti på rett sted. Det er gitt råd og veiledning til kommuner, både i generelle kanaler og på forespørsel i konkrete prosjekt. Med penger fra Sparebanken Møre er det gjennom ordningen Stikk UT! Stifond fordelt 250 000 (+ 250 000 i SF) til opprusting av stier.

I samarbeid med Forum for natur og friluftsliv (FNF) og SF ble det bestilt kunnskapsoppsummeringer og anbefaling om praksis for Etablering av kunstige badestrender ved utlegging av skjelsand og Naturhensyn ved opparbeiding av stier.

Friluftsrådet støtter fortsatt alle idrettslag og løypelag med GPS i tråkkemaskinene og abonnement på www.løyper.net.

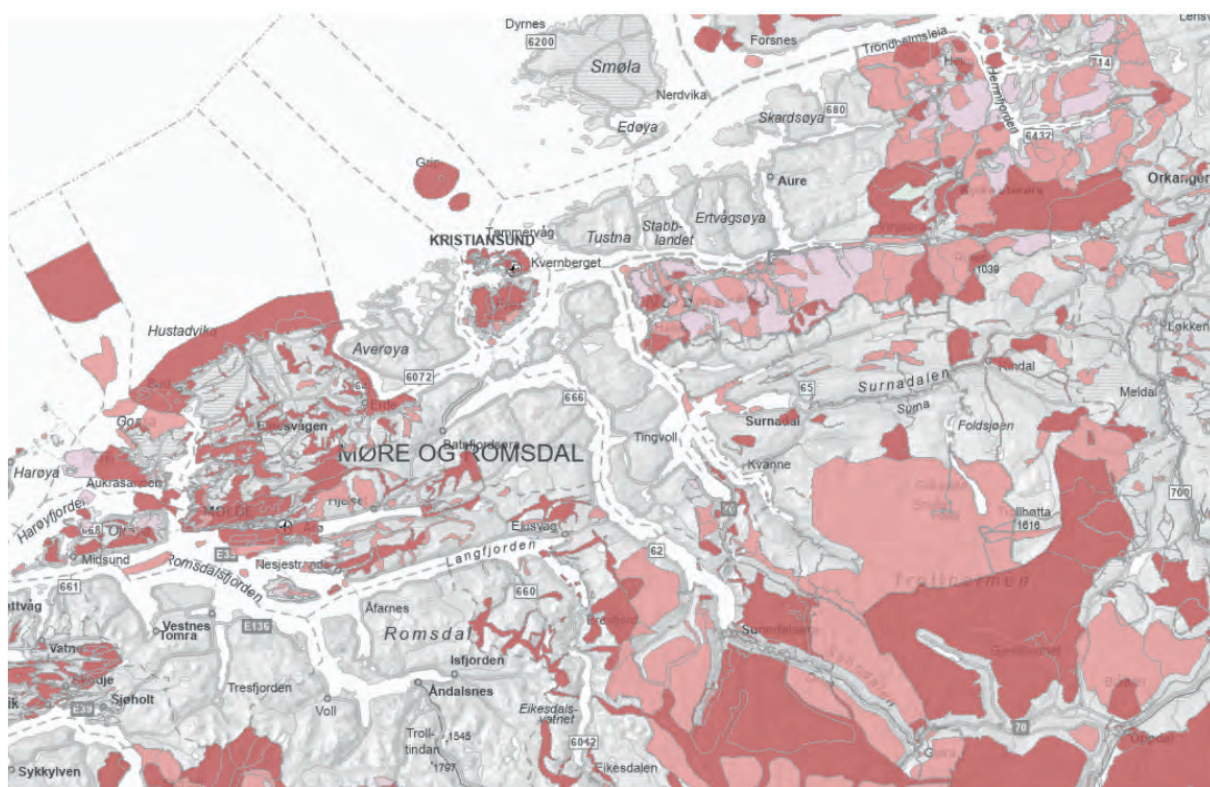
PLAN FOR FRILUFTSLIVETS FERDSLSÅRER

Friluftsrådet ønsker å bidra til en planmessig utvikling av friluftslivet i våre kommuner, for å utnytte ressursene best mulig og sikre en best mulig og bærekraftig utvikling.

Arbeid med planer for friluftslivets ferdselsårer er startet opp i 6 kommuner (Molde, Kristiansund, Smøla, Averøy, Tingvoll og Rauma). Det er ulik framdrift og ambisjonsnivå i kommunene der FNR bidrar til et best mulig resultat med de ressursene som stilles til rådighet. Dette er et omfattende arbeid, spesielt i Molde og Kristiansund, der stinettverket er godt utviklet og antallet interessenter er stort. Flere av kommunene nærmer seg ferdig produkt og ser nytte av både prosessen, samarbeidsforumene og produktet.

KARTLEGGING OG VERDSETTING AV FRILUFTSOMRÅDER

Kunnskap om de viktigste friluftsområdene er viktig for god forvaltning av disse. Kartlegging og verdsetting av friluftsområder er de siste årene gjennomført i Aukra, Hustadvika, Kristiansund, Molde, Sunndal, Surnadal. Arbeidet er påbegynt i Aure, Gjemnes, Heim, Rauma og Tingvoll og friluftsrådet forsøker å motivere til å ferdigstille og bistå disse. Flere prosesser har stoppet opp pga. prioritering fra kommunen.

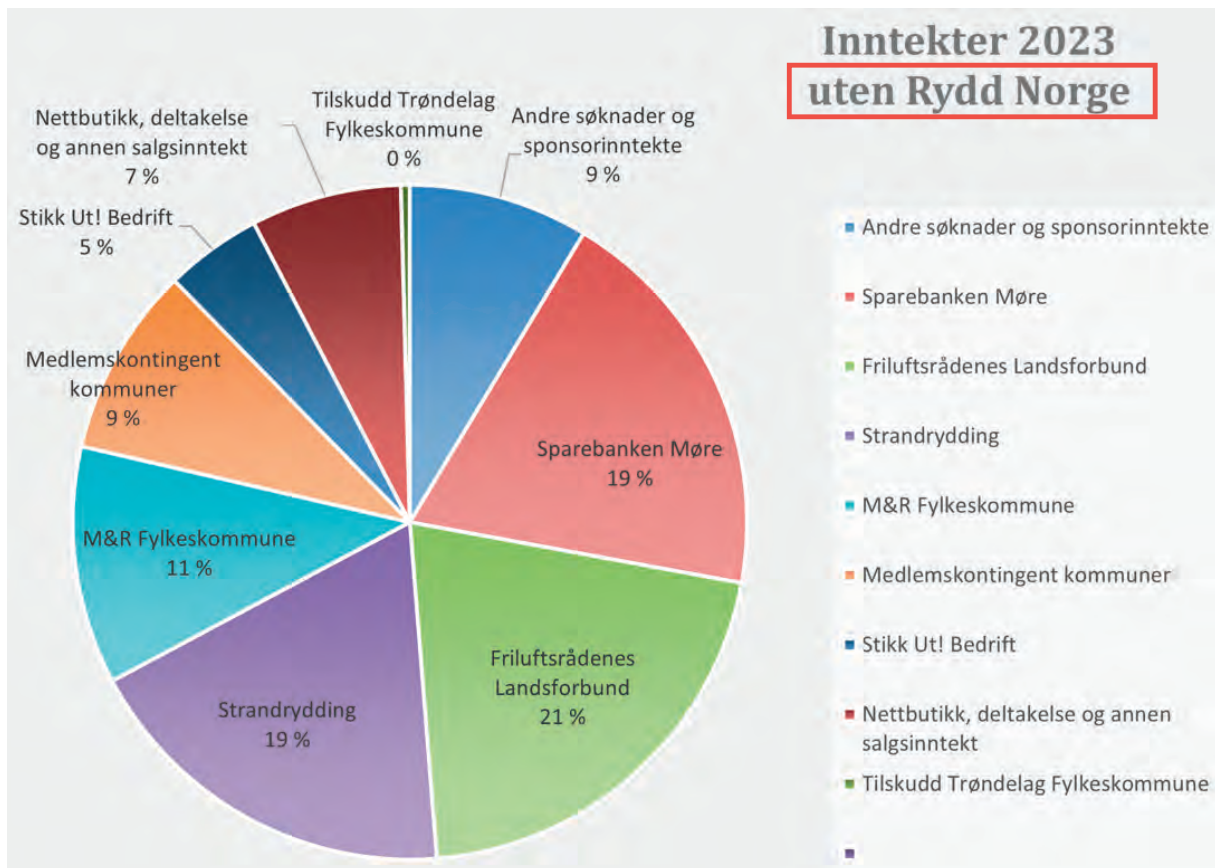
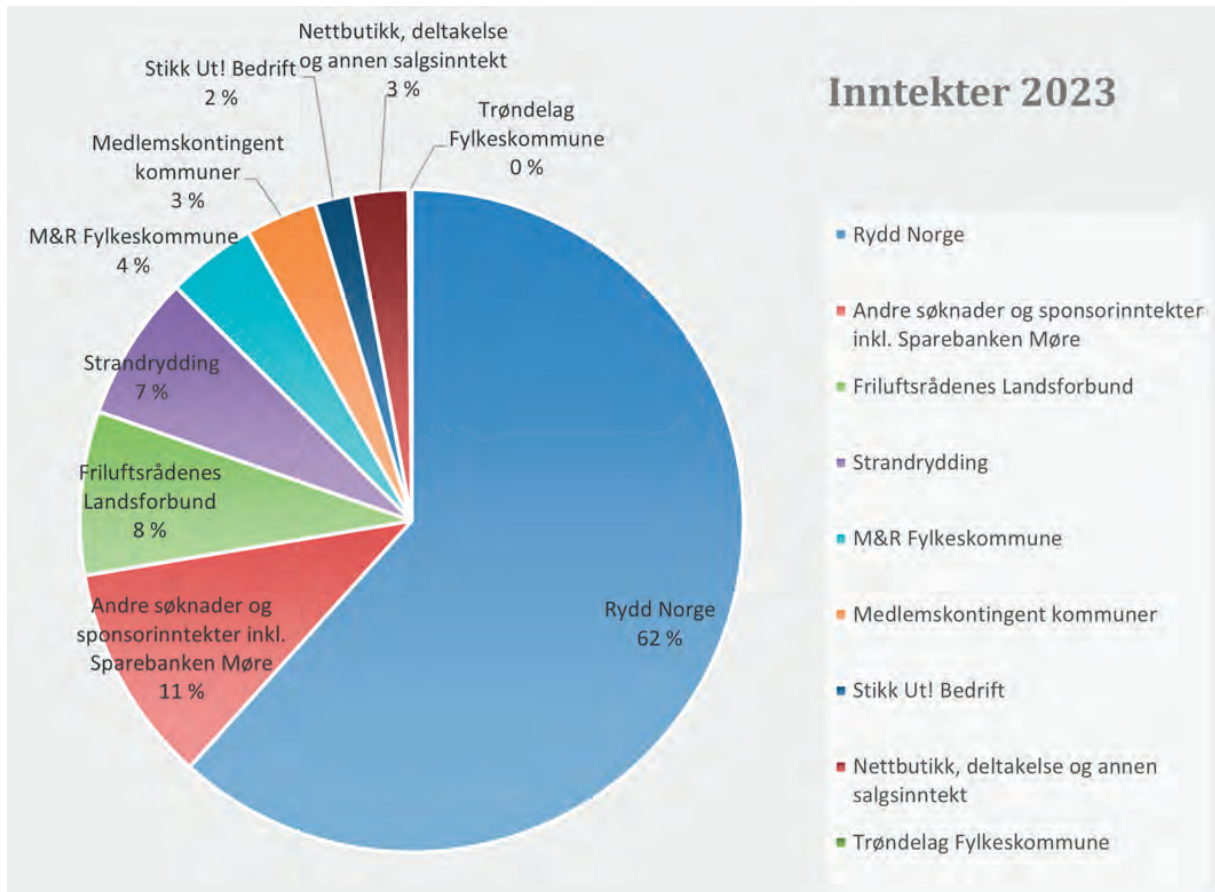
Utsnitt fra Naturbase med kartlagte og verdsette friluftsområder i Nordmøre, Romsdal og Heim.

TURSKILTPROSJEKTET

Skilting og merking av turruter er mange steder den mest kostnadseffektive formen for tilrettelegging. Friluftsrådet gir mulighet for kommuner og organisasjoner å søke om gratis skilt. Finansiert med spillemidler er det delt ut ca. 90 skilt og pekere til 4 kommuner i 2023.

Stiftet 3. februar 2000

Samarbeidsavtale

Deltakerkommunene har i 2021 vedtatt å organisere Friluftsrådet Nordmøre og Romsdal som kommunalt oppgavefelleskap (KO) etter kapittel 19 i kommunelova, og har vedtatt denne samarbeidsavtalen.

1. OPPGAVEFELLESKAPETS NAVN

Oppgavefelleskapets navn er Friluftsrådet Nordmøre og Romsdal, kommunalt oppgavefelleskap, som kan forkortes Friluftsrådet Nordmøre og Romsdal (KO), og er i det følgende benevnt «Friluftsrådet».

2. DELTAKERKOMMUNER

Friluftsrådet består av kommunene Aukra, Aure, Averøy, Gjemnes, Heim, Hustadvika, Kristiansund, Molde, Rauma, Smøla Sunndal, Surnadal og Tingvoll.

Tilslutning fra nye deltakerkommuner må godkjennes av representantskapsmøtet og kommunestyret i hver av deltakerkommunene.

3. FORMÅL

Friluftsrådet skal i samarbeid med deltakerkommunene, fylkeskommunene, andre offentlige myndigheter og organisasjoner, fremme et allsidig og bærekraftig friluftsliv i den regionen deltakerkommunene omfatter, til beste for befolkningens trivsel og helse. Friluftsrådet skal være et senter for kompetanse og utvikling innen friluftsliv i deltakerkommunene. Friluftsrådet skal i samarbeid med kommunene arbeide for mer friluftsliv for alle, hele året.

4. MYNDIGHET OG OPPGAVER

Friluftsrådet skal arbeide i tråd med pkt. 3. Formål, 5-årig strategiplan og årlig arbeidsplan, vedtatt av representantskapet. Deltakerkommunene gir oppgavefelleskapet myndighet til å utføre følgende arbeidsoppgaver:

- a) I samarbeid med deltakerkommunene gjennomføre turtrim (Stikk UT!) og andre aktivitetstilbud.
- b) Tilrettelegge for friluftsliv for barn og unge gjennom bl.a. friluftsskoler.
- c) Bistå kommunene i arbeidet med at friluftsliv blir en naturlig del av hverdagen i skole, SFO og barnehage.
- d) Drive formidling, kurs og holdningsarbeid knyttet til friluftsliv.
- e) Bistå deltakerkommunene i arbeid knyttet til forvaltning av arealer, herunder kartlegging, sti- og løypeplaner, andre arealplaner, statlig sikring av friluftsområder og forvaltningsplaner.
- f) Bistå deltakerkommunene i andre friluftslivsspørsmål, herunder finansieringsmuligheter, spillemiddelordningen med mer.
- g) På selvstendig grunnlag og uten å binde medlemskommunene, gi høringsuttalelser og engasjere seg i saker av betydning for friluftsliv og allemannsretten.

- h) Arbeide for at deltakerkommunene har en helhetlig og bærekraftig forvaltning av sine friluftsområder.
- i) På oppdrag, og med finansiering fra de aktuelle deltakerkommunene, gjennomføre tilretteleggingstiltak og driftsoppgaver i friluftsområder.
- j) Arbeide for at det blir tilrettelagt for friluftsliv der folk bor (nærfriluftsliv).
- k) Arbeide for miljø og bærekraft. Koordinere og tilrettelegge arbeid mot marin forsøpling.
- l) Delta i samarbeidet Skjærgårdstjenesten i Møre og Romsdal, og gjennom Skjærgårdstjenesten arbeide for å styrke det sjønære friluftslivet i regionen.

Tiltak i den enkelte kommune skal være i tråd med kommunes gjeldende planer og vedtak. I tillegg kan oppgavefellesskapet utføre arbeidsoppgaver som ikke har prinsipiell betydning når oppgaven er tatt inn i årlig arbeidsplan som er vedtatt av representantskapet.

5. RAPPORTERING

Friluftsrådet rapporterer årlig til deltakerkommunene gjennom årsmeldingen om:

- a) Gjennomføring av aktiviteter opplistet i punkt 4. Myndighet og oppgaver.
- b) Daglig drift og regnskap.

6. ORGANISASJON

Friluftsrådets faste organer er representantskapet, styret og samarbeidsgruppe. Daglig leder står for den daglige driften. Friluftsrådet er tilsluttet Friluftsrådenes Landsforbund.

7. REPRESENTANSKAPSMØTE

Representantskapsmøtet er friluftsrådets øverste myndighet. Ordinært representantskapsmøte holdes hvert år innen utgangen av mars måned. Representantskapsmøtet består av 2 representanter fra hver deltakerkommune valgt for kommunestyreperioden av kommunen. Når kommunene velger 2 eller flere representanter, skal begge kjønn være representert i samsvar med Kommunelovens bestemmelser. Representantskapsmøtet er beslutningsdyktig med de frammøtte representanter.

Representantskapsmøtet skal innkalles med minst 4 ukers skriftlig varsel. Saksliste og saksdokument skal følge innkallingen.

Med unntak av endringer i samarbeidsavtalen, jf. punkt 9, treffes beslutninger med vanlig flertall. Representantskapsmøtet skal behandle:

1. Godkjenning av innkalling, saksliste og utsendinger.
2. Velge ordstyrer og 2 representanter til å undertegne protokollen.
3. Styrets årsmelding som skal redegjøre for gjennomføring av fjorårets arbeidsplan og for øvrige ivareta deltakerkommunenes krav til rapportering.
4. Regnskap med revisjonsberetning.
5. Arbeidsplan
6. Budsjett, herunder årlig innskudd (kontingent), og eventuelt prosjekttilskudd eller andre bidrag fra deltakerkommunene.
7. Behandle innkomne saker.
8. Valg
  - a) Styre
  - b) Styrets leder og nestleder
  - c) Valgkomite
  - d) Revisor

Styret består av ett medlem fra hver deltakerkommune.

Felles:

I styret skal begge kjønn være representert i samsvar med kommunelovens bestemmelser.

Det foretas skriftlig valg hvis noen krever det. Ved stemmelikhet avgjøres valg ved loddtrekning.

8. EKSTRAORDINÆRT REPRESENTANTSKAPSMØTE

Ekstraordinært representantskapsmøte kan holdes etter innkalling fra styret, eller når representantskapsmedlemmer fra 2 eller flere av deltakerkommunene krever det. Ekstraordinært representantskapsmøte skal innkalles med minst 3 ukers varsel, og det skal framgå av innkallingen hvilke saker som skal behandles. Ekstraordinært representantskapsmøte kan bare behandle saker som er nevnt i innkallingen. Ekstraordinært representantskapsmøte er beslutningsdyktig med de frammøtte representanter. For vedtak gjelder de samme regler som for representantskapsmøtet.

9. STYRE

Styret skal behandle følgende:

1. Tilsette daglig leder og fastsette instruks for denne.
2. Fremme Friluftsrådets oppgaver i samsvar med samarbeidsavtale og årsmøtevedtak.
3. Lede Friluftsrådets løpende virksomhet i samsvar med samarbeidsavtale og arbeidsplan og stå for økonomistyring i samsvar med vedtatt budsjett.

Styret kan velge et arbeidsutvalg til å forberede saker for styret og fatte vedtak etter nærmere delegering fra styret, og nedsette utvalg til å ivareta nærmere avgrensede oppgaver som lønnsutvalg, utvalg for konkrete prosjekter mv.

Det skal føres protokoll fra styremøtene som bl.a. sendes deltakerkommunene.

10. SAMARBEIDSGRUPPE

Samarbeidsgruppa består av ett medlem fra hver kommuneadministrasjon, utpekt av den enkelte kommune. Medlemmene bør representere den eller de etater/enheter som arbeider med friluftsliv i den enkelte kommune. Friluftsansjoner kan også tilbys plass i samarbeidsgruppa.

Samarbeidsgruppa behandler saker av praktisk- og administrativ karakter, og er et forum for samordning og erfaringsutveksling. Samarbeidsgruppa kan bistå daglig leder med å forberede saker for styret.

11. ØKONOMI

Friluftsrådet er et eget rettssubjekt som fører eget regnskap.

Deltakerkommunene skal betale et årlig tilskudd til Friluftsrådet (kontingent). Denne fastsettes av representantskapsmøtet som en sum per innbygger i medlemskommunene. Vedtak på representantskapsmøte om indeksregulering av kontingenten etter deflator er endelig. Vedtak om kontingentøkning ut over dette må godkjennes av deltakerkommunene.

Friluftsrådet kan søke finansiering av sin virksomhet fra offentlige og private kilder.

Friluftsrådet kan etter avtale selge tjenester til kommuner og andre, forutsatt at dette ikke går på bekostning av oppgaver opplistet i punkt 4.

Friluftsrådet har myndighet til å ta opp et samlet lån på 3 mill. kroner etter vedtak på representantskapsmøtet eller ekstraordinært representantskapsmøte. Låneopptak utover 3 mill. kroner må godkjennes av deltakerkommunene.

12. EIERANDELER

Den enkelte deltakerkommune har like eierandeler i oppgavefelleskapet og like ansvarsandeler for fellesskapets forpliktelser.

13. ENDRINGER I SAMARBEIDSAVTALE

Kommunestyret vedtar endringer av forhold som er nevnt i kommuneloven § 19-4 fjerde ledd.

Ellers kan endring av samarbeidsavtalen bare gjøres på representantskapsmøte eller ekstraordinært representantskapsmøte. Endring av samarbeidsavtalen krever 2/3 flertall. Opptak av nye deltakerkommuner etter § 1 skal også godkjennes av deltakerkommunene.

14. UTTREDEN

Den enkelte deltakerkommune kan med skriftlig varsel senest seks måneder i forkant, tre ut av Friluftsrådet fra 1.1. året etter at slikt varsel er sendt. Deltakerkommunen som har trådt ut av Friluftsrådet overtar da de oppgaver som Friluftsrådet har utført for kommunen. Dersom Friluftsrådet eier friluftsområder i en kommune som trer ut av Friluftsrådet, skal eiendommen overføres til vedkommende kommune. Ut over dette har ikke kommuner som trer ut av Friluftsrådet, krav på eiendommer eller verdier.

15. OPPLØSNING

Vedtak om oppløsning av Friluftsrådet kan kun gjøres på ordinært representantskapsmøte, og krever 2/3 flertall blant frammøtte stemmeberettiga. Ved oppløsning av Friluftsrådet overføres eiendommer som Friluftsrådet eier til vedkommende kommune, og alle oppgaver overtas av kommunene hver for seg. Friluftsrådets netto likvide midler fordeles mellom medlemskommunene etter folketall ved sist årsskifte.

Ved oppløsning av Friluftsrådet overføres Friluftsrådets arkiv til den kommunen som Friluftsrådet er lokalisert til.

16. TVISTELØSNING

Dersom det oppstår tvist mellom deltakende kommuner om forståelsen av samarbeidsavtalen, og en ikke kommer til enighet i minnelighet, skal tvisten avgjøres av domstolen.

17. IKRAFTTREDEN

Samarbeidsavtalen trer i kraft fra det tidspunktet deltakerkommunene har fattet vedtak om at de slutter

< Til stikkut.no

Søk etter tur

Stikk UT!

Enkel

Varden

1.34 km Rundtur • Kristiansund

Stikk UT!

Enkel

Klubba

1.22 km En vei • Kristiansund

Stikk UT!

Enkel

Lasken. Folkeparken

2.25 km Rundtur • Kristiansund

Stikk UT!

Enkel

Stavneset

2.07 km En vei • Averøy

Stikk UT!

Enkel

Kleppen. Folkeparken

0.92 km En vei • Kristiansund

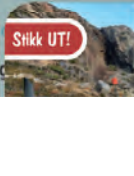

Stikk UT!

Middels

Skorpa

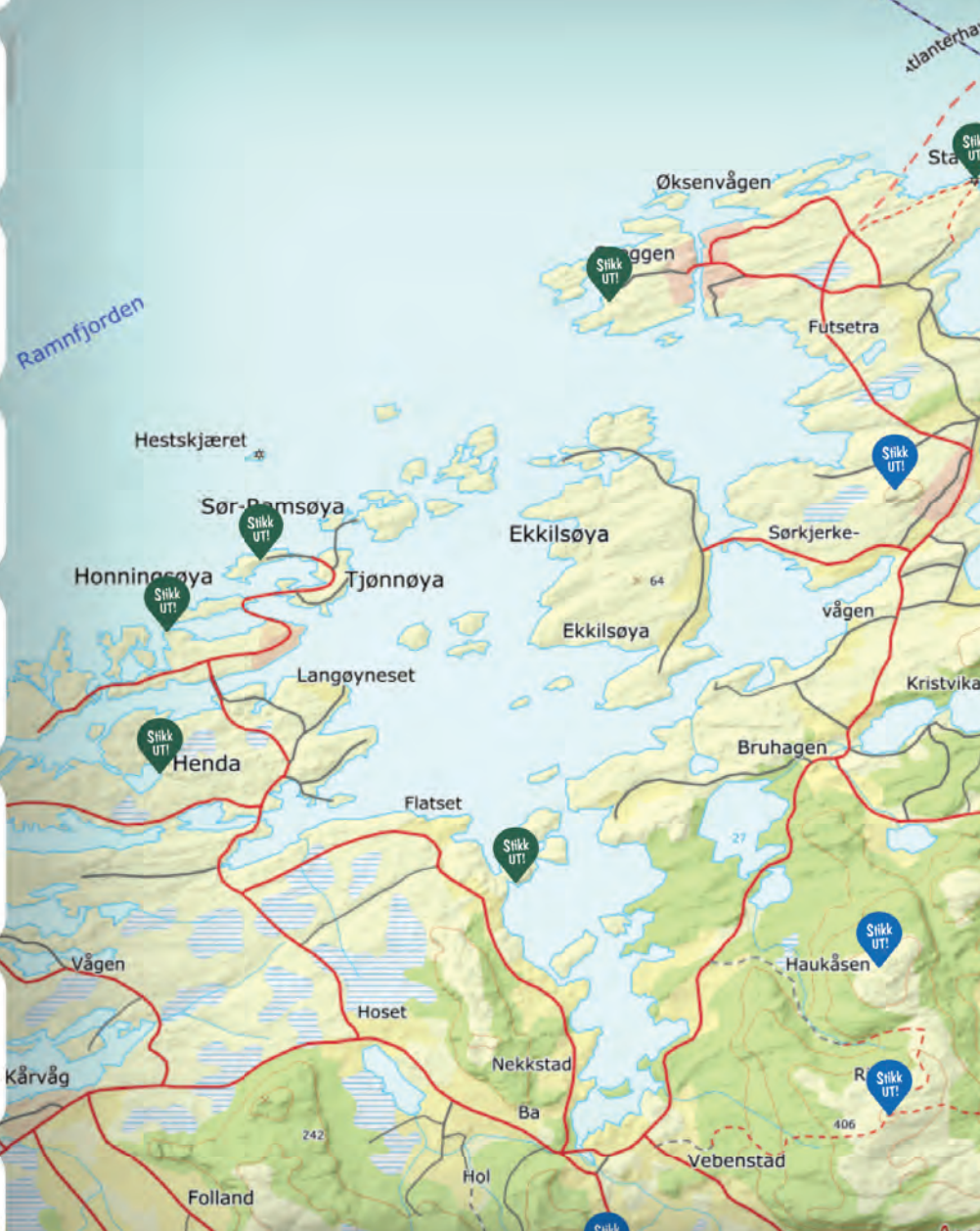
2.18 km Tur/retur • Kristiansund

Stikk UT!

Middels

Bremseshatten

DELTAKERKOMMUNER I FRILUFTSRÅDET I NORDMØRE OG ROMSDAL

Aukra

Aure

Averøy

Gjemnes

Heim

Hustadvika

Kristiansund

Molde

Rauma

Smøla

Sunndal

Surnadal

Tingvoll